

Характеристика якісного стану масивів поверхневих вод в суббасейні Прип'яті та середнього Дніпра за червень 2020 року

Моніторинг поверхневих вод в суббасейні Прип'яті протягом травня проводиться на 6 масивах, забір води з яких здійснюється для задоволення питних і господарсько-побутових потреб населення та 7 транскордонних ділянках водотоків, визначених відповідно до міждержавних угод про співробітництво на транскордонних водних об'єктах.

Крім того, у межах Житомирської області в суббасейні середнього Дніпра проводиться моніторинг 5-ти масивів забір води з яких здійснюється для задоволення питних і господарсько-побутових потреб населення.

За результатами проведених досліджень гідрохімічний стан води знаходився на задовільному рівні з незначними сезонними змінами якісних хімічних та фізико-хімічних показників, які характерні для початку літнього періоду, а саме фіксується ріст органічного забруднення, зростання вмісту нітрогену амонійного, сульфатів і фосфатів. Крім того визначається підвищення речовин групи металів - заліза загального та марганцю.

Основні фактори які вплинули на зміну якісного стану води - ріст температурного фону повітря та води, інтенсивні опади, сезонні (літні) гідробіологічні та гідрохімічні процеси.

У порівняльних значеннях за основними показниками якість води протягом червня, в середньому, складала:

- з попереднім місяцем червнем 2020 року – на рівні аналогічного стану, з тенденцією до сезонного погіршення якості води.

- з відповідним періодом 2019 року – покращення стану.

Значення вмісту розчиненого у воді кисню протягом червня знаходився у межах норми і в середньому складала: суббасейну Прип'яті 0,67-10,16 мгО₂/дм³, та суббасейн середнього Дніпра до 8,12-11,36 мгО₂/дм³.

Лише у створі р.Случ, с.Чернелівка, питний в/з м. Хмельницького і надалі продовжує фіксуватися порушення кисневого режиму, який у червні місяці досягнув критичної відмітки - 0,67 мгО₂/дм³ при нормі не менше 4,0 мгО₂/дм³.

Характеристика якісного стану масивів поверхневих вод у **суббасейні річки Прип'ять** порівняно з травнем 2020 року:

Новоград-Волинське водосховище на р.Случ, питний водозабір м.Новоград-Волинський. Якісний стан питного водосховища дещо змінився. Фіксується підвищення органічного забруднення за показниками ХСК з 27,66 до 35,36 мгО/дм³ та БСК₅ з 2,64 до 3,36 мгО₂/дм³, заліза загального з 0,325 до 0,552 мг/дм³, нітрогену амонійного з 0,19 до 0,39 мг/дм³, сульфатів з 42 до 54 мг/дм³ і марганцю з 0,080 до 0,096 мг/дм³.

р.Уж, питний водозабір м. Коростень. Якісний стан водосховища суттєвих змін не зазнає, показники, які характеризують органічне забруднення без змін і знаходяться на рівні ХСК - 22,04 мгО/дм³, БСК₅ - 2,48 мгО₂/дм³, вміст заліза загального знизився з 1,150 до 1,023 мг/дм³. Разом з тим визначається ріст вмісту нітрогену амонійного з 0,10 до 0,27 мг/дм³, сульфатів з 38,0 до 51 мг/дм³, марганцю з 0,133 до 0,149 мг/дм³ та фосфатів з 0,035 до 0,052 мг/дм³. Кольоровість води підвищилась з 55 до 80 градусів.

р. Турія, 125 км, питний в/з м. Ковель. Якісний стан питного водозабору суттєвих змін не зазнає, фіксується незначне підвищення органічного забруднення за показником ХСК з 19,8 до 22,1 мгО/дм³, вмісту нітрогену амонійного з 1,10 до 1,30 мг/дм³, сульфатів з 35,86 до 42,15 мг/дм³. При цьому знизився вміст заліза загального знизився з 0,16 до 0,13 мг/дм³, фосфатів з 0,85 до 0,07 мг/дм³, нітритів з 0,092 до 0,080 мг/дм³ та нітратів з 10,3 до 7,85 мг/дм³. Вміст розчиненого у воді кисню зріс з 5,64 до 7,85 мгО₂/дм³.

р. Стир, 308 км, питний в/з м. Луцьк. Фіксується зниження заліза загального з 0,140 до 0,120 мг/дм³, нітритів з 0,074 до 0,065 мг/дм³, сульфатів з 44,35 до 40,12 мг/дм³, фосфатів з 0,102 до 0,084 мг/дм³ та підвищення вмісту азоту амонійного з 0,93 до 1,15 мг/дм³, нітратів з 3,87 до 4,1 мг/дм³. Показники які характеризують органічне забруднення суттєвих змін не зазнали і становлять ХСК - 20,35 мгО/дм³, БСК₅ - 3,20 мгО₂/дм³. Вміст марганцю без змін і відповідно становить 0,01 мг/дм³. Вміст розчиненого у воді кисню підвищився з 6,76 до 7,35 мгО₂/дм³.

р. Хомора, питний в/з м. Полоне Хмельницькій області. Якість поверхневої води погіршилась за вмістом органічного забруднення за показниками ХСК з 11,8 до 18,5 мгО/дм³, БСК₅ з 3,60 до 5,35 мгО₂/дм³, вмістом фосфатів з 0,056 до 0,164 мг/дм³, заліза загального з 0,050 до 0,060 мг/дм³, нітрогену амонійного з 0,281 до 1,59 мг/дм³ та марганцю з 0,040 до 0,070 мг/дм³. Кольоровість води підвищилась до 18 градусів. Вміст розчиненого у воді кисню знизився до 7,12 мгО₂/дм³.

р. Случ, с. Чернелівка, питний в/з м. Хмельницький. Вміст розчиненого у воді кисню досягнув критичної відмітки - 0,67 мгО₂/дм³. Фіксується зниження вмісту сульфатів з 15,9 до 10,9 мг/дм³, заліза загального з 0,385 до 0,127 мг/дм³ та підвищення органічного забруднення за показником ХСК з 22,5 до 25,0 мгО/дм³, вмісту фосфатів з 0,109 до 0,150 мг/дм³, нітрогену амонійного з 0,93 до 1,91 мг/дм³, марганцю з 0,070 до 0,086 мг/дм³.

р. Уборть, с. Рудня Хочинська, кордон з Республікою Білорусь. Якість поверхневої води погіршилась за вмістом органічного забруднення за показниками ХСК з 33,66 до 46,29 мгО/дм³, БСК₅ з 3,12 до 3,44 мгО₂/дм³. Зріс вміст нітрогену амонійного з 0,42 до 0,49 мг/дм³, заліза загального з 0,975 до 1,392 мг/дм³, марганцю з 0,056 до 0,112 мг/дм³. Кольоровість води підвищилась до 125 градусів.

р. Прип'ять, 570 км, с. Сенчиці. Фіксується зниження показників, які характеризують органічне забруднення ХСК з 30,0 до 24,55 мгО/дм³, БСК₅ з 3,09 до 3,01, а також сульфатів з 31,07 до 27,75 мг/дм³, нітритів з 0,093 до 0,030 мг/дм³, нітратів з 1,050 до 0,960 мг/дм³ та ріст вмісту заліза загального з 0,297 до 0,583 мг/дм³ і азоту амонійного з 0,188 до 0,857 мг/дм³. Вміст розчиненого у воді кисню знизився з 8,22 до 7,23 мгО₂/дм³.

р. Стир, права притока р. Прип'ять, 48 км, с. Зарічне. Відмічається зниження органічного забруднення за показником ХСК з 28,89 до 23,63 мгО/дм³, заліза загального з 0,245 до 0,125 мг/дм³. Разом з тим визначається ріст БСК₅ з 2,47 до 3,29 мгО₂/дм³, вмісту азоту амонійного з 0,107 до 0,744 мг/дм³, фосфатів з 0,028 до 0,100 мг/дм³, нітритів з 0,026 до 0,311 мг/дм³ та нітратів з 0,825 до 1,365 мг/дм³. Вміст розчиненого у воді кисню знизився з 8,79 до 7,51 мгО₂/дм³.

р. Горинь, права притока р. Прип'ять, 67 км, с. Висоцьк. Якість води суттєвих змін не зазнає, відмічається зниження у воді органічного забруднення за показником ХСК з 26,67 до 21,82 мгО/дм³, вмісту заліза загального з 0,286 до 0,112 мг/дм³, нітратів з 1,425 до 1,395 мг/дм³, сульфатів з 25,31 до 23,65 мг/дм³. Разом з тим визначається ріст БСК₅ з 2,59 до 3,17 мгО₂/дм³, азоту амонійного з 0,093 до 0,522 мг/дм³ та фосфатів з 0,262 до 0,300 мг/дм³. Вміст розчиненого у воді кисню знизився до 6,35 мг О₂/дм³.

р. Ствига, права притока р. Горинь, 95 км, с. Познань. Якість води погіршилась за вмістом азоту амонійного з 0,168 до 0,394 мг/дм³, фосфатів з 0,104 до 0,473 мг/дм³, нітратів з 0,675 до 1,590 мг/дм³ та нітритів з 0,024 до 0,099 мг/дм³. Разом з тим фіксується зниження органічного забруднення за показниками ХСК з 31,11 до 21,82 мгО/дм³, БСК₅ з 3,18 до 2,93 мгО₂/дм³, заліза загального з 0,305 до 0,054 мг/дм³, сульфатів з 28,81 до 22,84 мг/дм³. Вміст розчиненого у воді кисню - 7,21 мг О₂/дм³.

р. Льва, права притока р. Ствига, 100 км, с. Переброди. Якість води погіршилась за вмістом заліза загального з 0,315 до 1,218 мг/дм³, фосфатів з 0,108 до 0,150 мг/дм³, азоту амонійного з 0,206 до 1,074 мг/дм³, нітратів з 1,050 до 1,680 мг/дм³ та

органічного забруднення за показником БСК₅ з 2,88 до 3,11 мгО₂/дм³. Разом з тим визначається зниження ХСК з 30,0 до 22,73 мгО/дм³, вмісту нітритів з 0,095 до 0,049 мг/дм³, сульфатів з 30,86 до 27,98 мг/дм³. Вміст розчиненого у воді кисню - 7,13 мг О₂/дм³.

Характеристика якісного стану масивів поверхневих вод у **суббасейні середнього Дніпра** порівняно з травнем 2020 року:

Водосховище «Відсічне» на р.Тетерів, питний водозабір м.Житомира. Якісний стан питного водосховища характеризується як стабільний, фіксується зниження вмісту заліза загального з 0,600 до 0,471 мг/дм³, марганцю з 0,112 до 0,051 мг/дм³. Показники, які характеризують органічне забруднення без суттєвих змін і знаходяться на рівні ХСК 31,20 мгО/дм³, БСК₅ з 3,12 мгО₂/дм³, при цьому вміст сульфатів зріс з 38 до 58 мг/дм³, а нітрогену амонійного з 0,10 до 0,25 мг/дм³.

Іршанське водосховище на р. Ірша, питний водозабір смт. Нова Борова. Якісний стан водосховища характеризується як стабільний, показники, які характеризують органічне забруднення без змін, ХСК на рівні 22,88 мгО/дм³, БСК₅ - 2,32 мгО₂/дм³, залізо загальне знизилось з 0,250 до 0,223 мг/дм³, сульфати з 48 до 32 мг/дм³, при цьому вміст фосфатів зріс з 0,010 до 0,018 мг/дм³.

Малинське водосховище на р. Ірша, питний водозабір м. Малина. Якість води питного водосховища без суттєвих змін, фіксується незначне підвищення вмісту нітрогену амонійного з 0,14 до 0,24 мг/дм³, заліза загального з 0,238 до 0,297 мг/дм³, сульфатів з 102 до 131 мг/дм³ та марганцю з 0,104 до 0,339 мг/дм³.

Вознянське водосховище на р. Возня, питний водозабір м. Малина. Якість води суттєвих змін не зазнає. Фіксується незначне підвищення органічного забруднення за показниками ХСК з 25,82 до 29,12 мгО/дм³, БСК₅ з 2,64 до 2,72 мгО₂/дм³, вмісту нітрогену амонійного з 0,16 до 0,29 мг/дм³, заліза загального з 0,686 до 0,918 мг/дм³ та марганцю з 0,109 до 0,125 мг/дм³, кольоровість води зросла до 75 градусів.

Бердичівське водосховище на р. Гнилоп'ять, питний водозабір м. Бердичева. Якісний стан водосховища характеризується як стабільний, фіксується зниження вмісту фосфатів з 0,041 до 0,016 мг/дм³, нітрогену амонійного з 0,35 до 0,22 мг/дм³. Разом з тим визначається ріст органічного забруднення за показником ХСК з 30,13 до 33,28 мгО/дм³, вмісту заліза загального з 0,187 до 0,331 мг/дм³ та сульфатів з 51 до 61 мг/дм³.

Інформація щодо основних хімічних та фізико-хімічних показників за червень 2020 року наведена в таблиці:

Назва створу	Дата відбору	Температура, °С	Фактичні величини основних показників якості води								
			Сульфати, мг/дм ³	Фосфати, мг/дм ³	Розчинений кисень, мгО ₂ /дм ³	Кольоровість, градус	Нітроген амонійний, мг/дм ³	ХСК, мгО/дм ³	БСК ₅ мгО ₂ /дм ³	Залізо заг., мг/дм ³	Марганець, мг/дм ³
СУББАСЕЙН РІЧКИ ПРИП'ЯТЬ:											
р.Случ, 203 км, питний в/з м.Новоград - Волинський	25.05.2020	14	42	0,024	10,32	60	0,19	27,66	2,64	0,325	0,080
	16.06.2020	20	54	0,029	9,76	65	0,39	35,36	3,36	0,552	0,096
р.Уж, права притока р.Прип'ять, 172 км, питний в/з м.Коростень	20.05.2020	14	38	0,035	9,12	55	0,10	23,67	2,56	1,150	0,133
	09.06.2020	20	51	0,052	8,96	80	0,27	22,04	2,48	1,023	0,149
р. Турія, 125 км, питний в/з м. Ковель	18.05.2020	14	35,86	0,85	5,64	24	1,10	19,8	3,40	0,16	0,01
	17.06.2020	19	42,15	0,07	7,85	20	1,30	22,1	3,10	0,13	0,01
р. Стир, 308 км, питний в/з м. Луцьк	15.05.2020	14	44,35	0,102	6,76	22	0,93	17,65	3,38	0,14	0,01
	16.06.2020	20	40,12	0,084	7,35	20	1,15	20,35	3,20	0,12	0,01
р. Случ, с.Чернелівка,	14.05.2020	14	15,9	0,109	3,9	13,8	0,93	22,5	7,80	0,385	0,07

питному в/з м. Хмельницький	25.06.2020	20	10,93	0,150	0,67	16	1,91	25,0	6,65	0,127	0,086
р. Хомора, питному в/з м. Полоне	15.05.2020	14,5	16,4	0,056	9,45	8,2	0,281	11,8	3,60	0,05	0,04
	25.06.2020	24	16,55	0,164	7,12	18	1,59	18,5	5,35	0,060	0,07
р. Уборть, с.Рудня Хочинська, кордон з Республікою Білорусь	18.05.2020	14	32	0,010	9,84	85	0,42	33,66	3,12	0,975	0,056
	04.06.2020	11	38	0,014	10,16	125	0,49	46,29	3,44	1,392	0,112
р. Прип'ять, 570 км, с. Сенчиці	13.05.2020	8	31,07	0,016	8,22	22	0,188	30,0	3,09	0,297	
	11.06.2020	14	27,75	0,009	7,23	24	0,857	24,55	3,01	0,583	
р. Стир, права притока р. Прип'ять, 48 км, с. Зарічне	13.05.2020	8	26,75	0,028	8,79	21	0,107	28,89	2,47	0,245	
	11.06.2020	15	27,96	0,100	7,51	23	0,744	23,63	3,29	0,125	
р. Горинь, права притока р. Прип'ять, 67 км, с. Висоцьк	13.05.2020	8	25,31	0,262	8,03	21	0,093	26,67	2,59	0,286	
	11.06.2020	15	23,65	0,300	6,35	23	0,522	21,82	3,17	0,112	
р.Ствига, права притока р. Горинь, 95 км, с.Познань	13.05.2020	7	28,81	0,104	7,58	23	0,168	31,11	3,18	0,305	
	11.06.2020	14	22,84	0,473	7,21	24	0,394	21,82	2,93	0,054	
р.Льва, права притока р.Ствига, 100 км, с.Переброди	13.05.2020	7	30,86	0,108	6,99	23	0,206	30,0	2,88	0,315	
	11.06.2020	14	27,98	0,150	7,13	22	1,074	22,73	3,11	1,218	

СУББАСЕЙН СЕРЕДНЬОГО ДНІПРА:

р.Тетерів, права притока р.Дніпро, 259 км, питний в/з м. Житомир	04.06.2019	24	38	0,004	11,04	107	0,24	48,00	3,92	0,681	0,131
	21.05.2020	15	38	0,010	10,48	50	0,10	30,46	3,04	0,600	0,112
	10.06.2020	22	58	0,012	11,36	40	0,25	31,20	3,12	0,471	0,051
р.Ірша, ліва притока р.Тетерів, 93 км,Іршанське водосховище, питний в/з смт. Нова Борова	05.06.2019	20	58	0,005	8,32	38	0,20	29,12	2,88	0,490	0,072
	20.05.2020	15	48	0,010	9,68	30	0,12	23,67	2,40	0,250	0,040
	09.06.2020	19	32	0,018	10,08	30	0,13	22,88	2,32	0,223	0,042
р.Ірша, ліва притока р.Тетерів, 31 км від гирла питний в/з м. Малин	05.06.2019	21	83	0,004	8,48	48	0,19	31,20	3,04	0,511	0,179
	20.05.2020	14	102	0,008	9,84	30	0,14	25,82	2,56	0,238	0,104
	09.06.2020	20	131	0,012	10,16	40	0,24	27,04	2,56	0,297	0,339
р.Возня, права притока р.Ірша,8 км, питний в/з м. Малин	05.06.2019	21	54	0,031	7,04	45	0,58	42,10	3,52	0,529	0,128
	20.05.2020	14	32	0,018	8,96	60	0,16	25,82	2,64	0,686	0,109
	09.06.2020	20	29	0,020	8,12	75	0,29	29,12	2,72	0,918	0,125
р.Гнилоп'ять, права притока р.Тетерів,59 км, питний в/з м.Бердичева	18.06.2019	24	48	0,067	7,92	90	0,42	63,98	4,16	0,711	0,212
	19.05.2020	15	51	0,041	9,76	35	0,35	30,13	3,28	0,187	0,064
	10.06.2020	21	61	0,016	9,52	50	0,22	33,28	3,36	0,331	0,064